

Koolstofboeren

Wat zijn mogelijke drijfveren voor
de Vlaamse landbouw(er)

Jana Roels en Patrick Meulemeester

Infomarkt – 16/12/2024

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

www.vlaanderen.be/pdpo
met steun van ELFPO

Team Ondernemerschap

Team Ondernemerschap

Onze 3 grote pijlers

1. Ondernemerschap in de sector versterken/robuuster maken
2. Opstarttrajecten voor nieuwe landbouwers begeleiden
3. Verandertrajecten voor bestaande landbouwers helpen realiseren

Team Klimaat en Technologie

Pieter-Jann Delbeke
Emissies

Marleen Gysen
Innovatieprocessen

Jana Roels
Bodem

Anna Demeyer
Klimaat

Lukas Puffet
Circulaire economie

Ward Vanhee
Circulaire economie

Emeline Clotuche
Klimaat

Bieke Bockx
Klimaatmitigatie

Tom Schaeken
Duurzame energie
Energiecoöperaties

Gemma Willems
Water

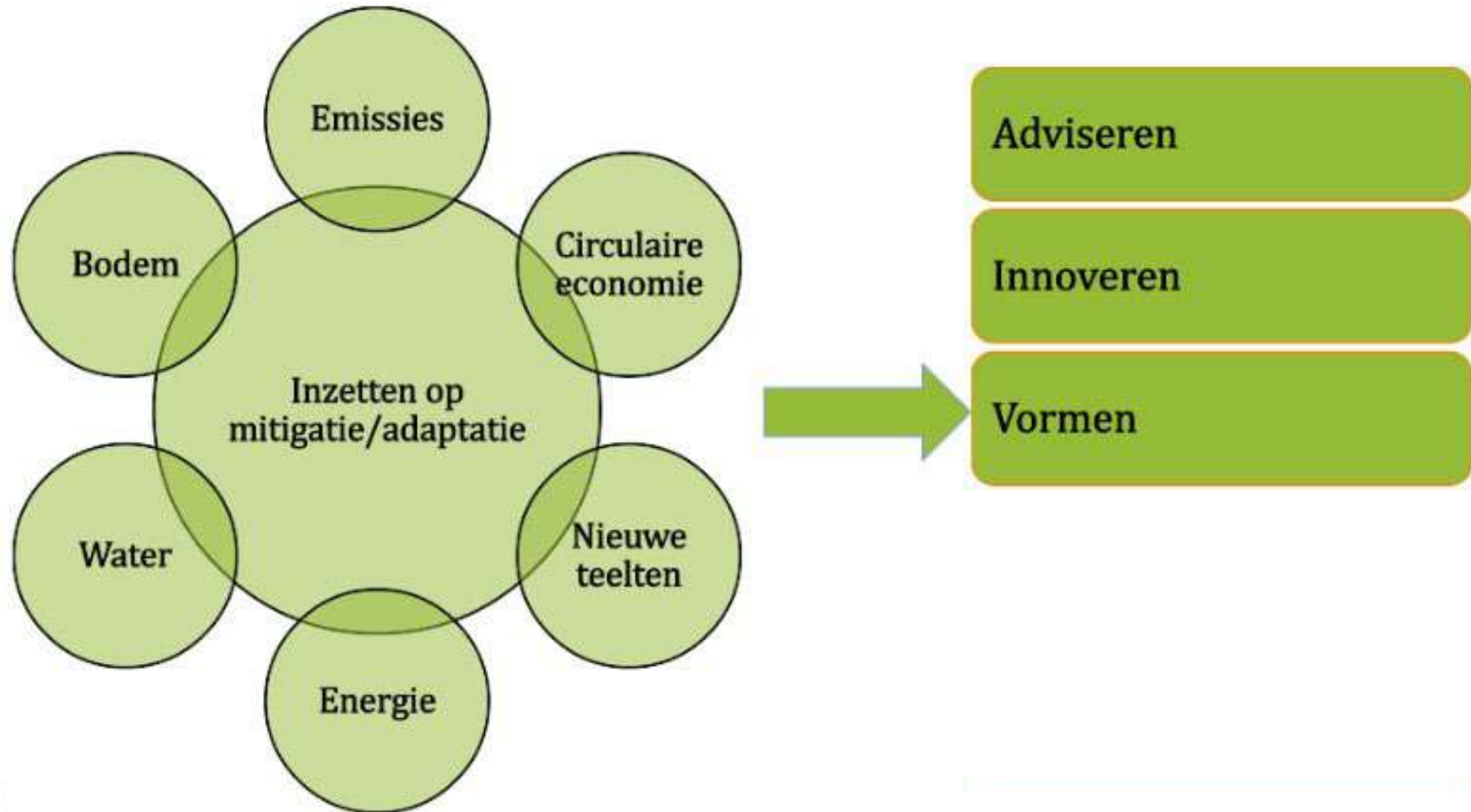
Sander Herinckx
Emissies

Stijn Bossin
Teamcoach
Onderzoekskoördinator

Laurens Vandelannoote
Duurzame energie
Energiescan

Emma Van Steenweghen
Circulaire economie

Team Klimaat en Technologie

Programma

1

Wat is carbon farming

Praktisch

3

Perspectief koper

5

**De praktijk op
vandaag**

2

**Wat is de koolstofmarkt
en invloed beleid?**

Context

4

**Perspectief
projectaanbieder**

6

Getuigenissen

Wat mag je verwachten op het einde?

- Begrijpen wat carbon farming is
- De koolstofmarkt leren kennen met de kansen en uitdagingen
- Wijzer worden over het beleid en de lopende ontwikkelingen
- Inzicht krijgen in wat dit voor jouw bedrijf kan betekenen
- Geïnspireerd worden door getuigenissen en praktijkvoorbeelden

Voed de bodem, waarom? → 'co-benefits'

Voor jouw bedrijf

- Minder inputs
- Vruchtbare bodem
- Weerbare bodem
- Weerbaar gewas
- Minder bodemverdichting
- Opbrengstzekerheid
- Risicospreiding

Voor je omgeving

- Minder erosie
 - Minder wateroverlast
 - Landschapsbehoud-
en herstel
- = Meer gedragenheid bij
omgeving en beleid
- Minder
gewasbeschermings-
middelen beschikbaar

Voor klimaat en natuur

- Biodiversiteit boven- én
ondergronds
- Sponswerking van de
bodem
- Koolstofopslag (= minder
CO₂ in de lucht)

Werken aan de bodem

Stap 1: bodemstructuur

Stap 2: bodembioïologie

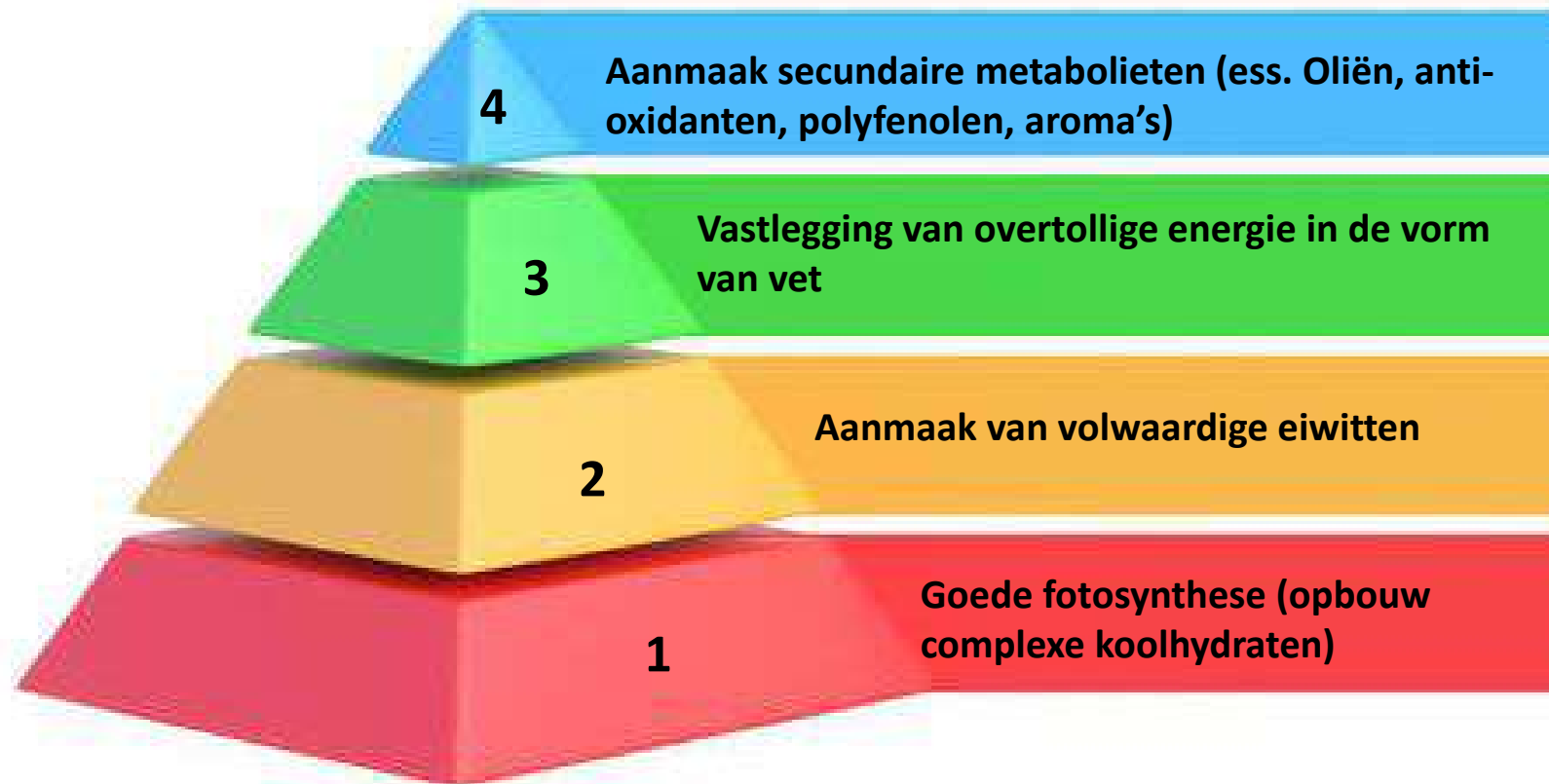
Constante wisselwerking >> plant én bodemleven voeden!

De Plantgezondheidspyramide

! Bepaalt plantweerbaarheid

Actieve hulp
bodemleven
cruciaal +
symbiose met
rhizosfeer

Goede
voorziening
mineralen en
sporenelementen

Wat is carbon farming?

Technieken, mogelijk verdienmodel

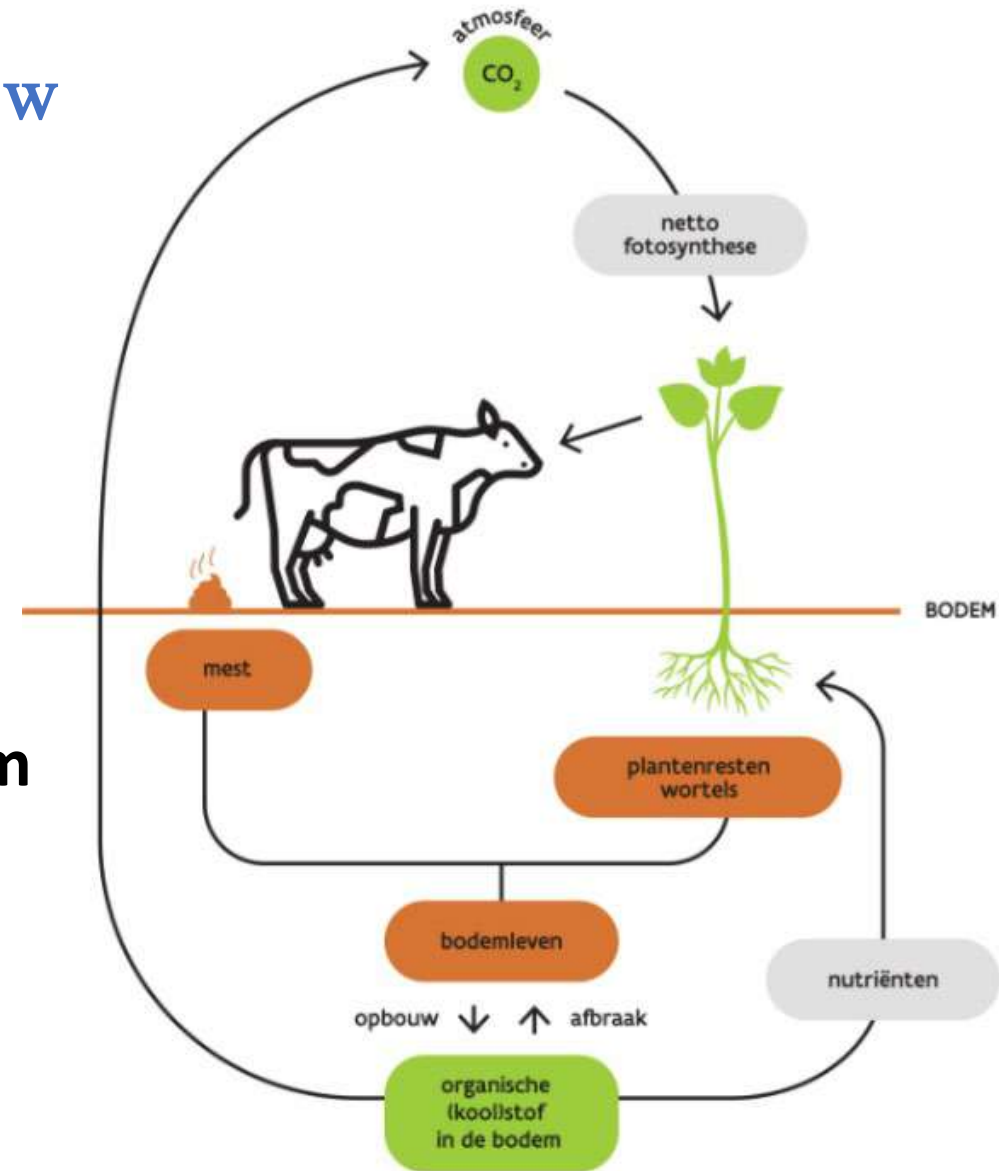
1

Carbon farming / koolstoflandbouw

= CO₂ opslaan in landbouwgronden om zo:

- De vruchtbaarheid en weerbaarheid van onze landbouwgronden te verhogen
- Klimaatverandering te vertragen!

Als je **1 ton stabiele koolstof** in de bodem kan opslaan, haal je **3,7 ton CO₂** uit de lucht

What's

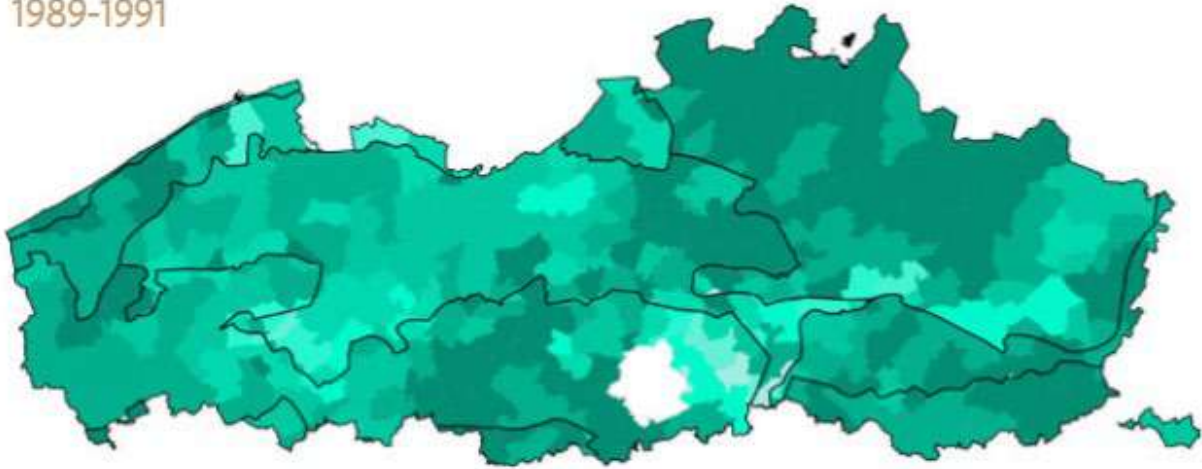
NEW

Achtergrondinformatie

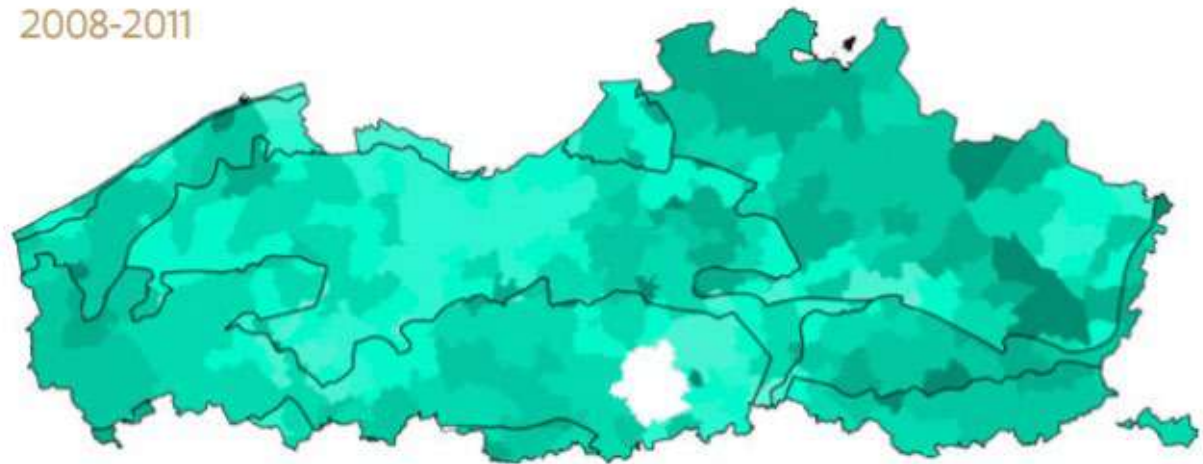
Figuur 2: Evolutie van het organischekoolstofgehalte in de 0-23 cm bodemlaag in de Vlaamse akkerbodems tussen de periodes 1989-1991 en 2008-2011. Licht -> donker geeft de procentuele verdeling weer van lager naar hoger dan de streefzone

bron: Bodemkundige Dienst van België

1989-1991

2008-2011

Slechte staat van Europese bodems

'The State of The Soils In Europe' (2024):

- 60-70% van de bodems in **ongezonde staat**
- 0,75 % gemiddeld jaarlijks **verlies** van de **bodemorganische koolstofvoorraden** van landbouwpercelen
- 23% van de bodems met een hoge densiteit in de subsoil wat wijst op **compactie**
- ...

De aarde droogt op: 40% van het landoppervlak in de greep van droogte

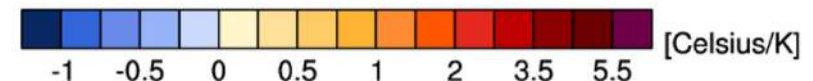
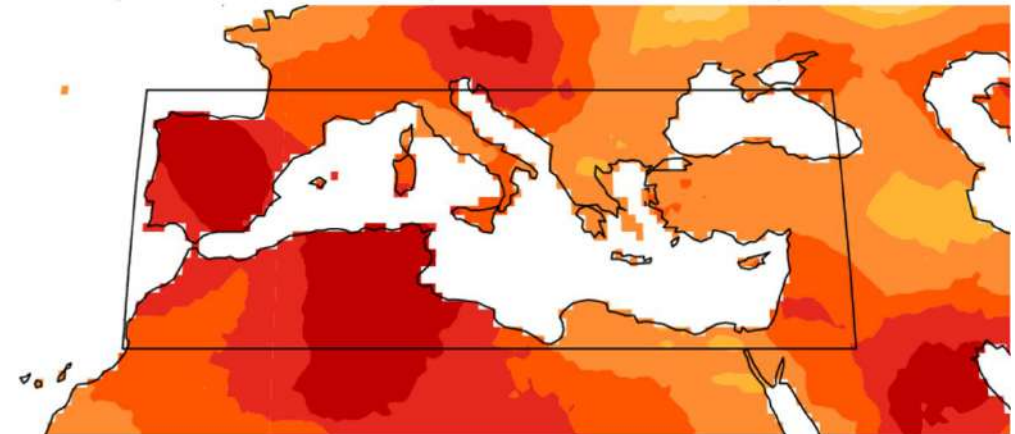
NIEUWS

In de afgelopen 30 jaar kreeg meer dan 75 procent van het wereldwijde landoppervlak te maken met een droger klimaat. In diezelfde periode is het droogtegebied uitgebreid met 4,3 miljoen vier...

[Lees meer](#)

Verwoestijning ook in Europa

mean regression Tmax on obstglobal 1901-2015 Jun-Aug CRU TS 4.00

Potentieel

Er is nog **veel potentieel in de Vlaamse landbouwbodems**

Van bestaande situatie vertrekken en naar streefzone krijgen:

- **Akkers:** 5 miljoen ton C extra opslag = 18,35 miljoen ton CO₂
- **Weide:** 2,5 miljoen ton C extra opslag = 9,17 miljoen ton CO₂

(Bodemkundige Dienst van België)

Carbon farming / koolstoflandbouw

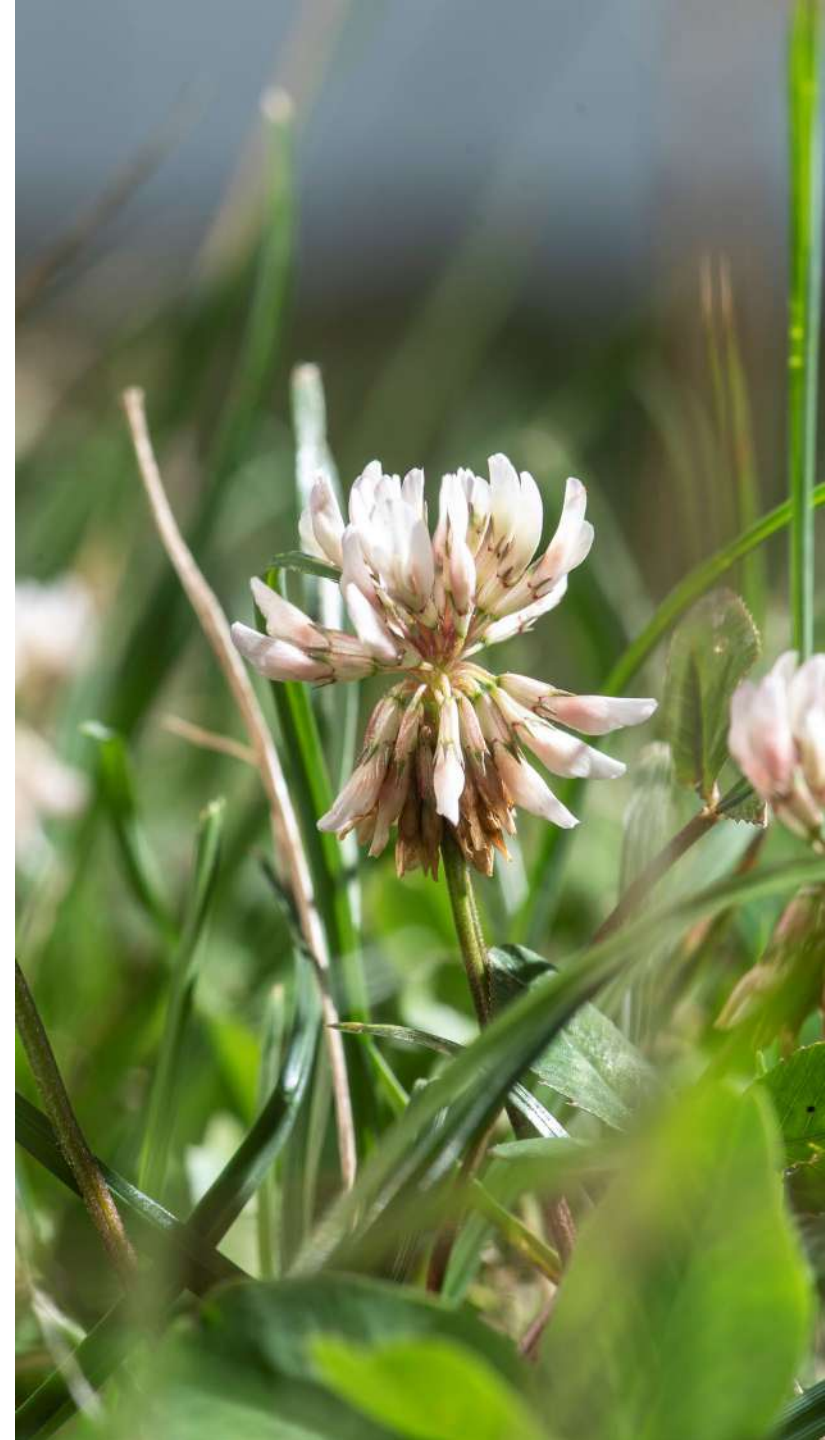
Carbon farming =

met bodemverbeterende landbouwtechnieken
koolstof* opslaan en vasthouden in de grond

(*de C in CO₂)

Om zo:

1. De vruchtbaarheid en weerbaarheid van onze landbouwgronden te verhogen
2. Klimaatverandering te vertragen
3. **Maar het biedt ook marktkansen**

Carbon farming als ecosysteemdienst

ALWAYS AT YOUR
SERVICE

LOKALE CO₂ opslag = compensatie voor uitstoters

Biodiversiteitsverhoging

Landschapsconservatie

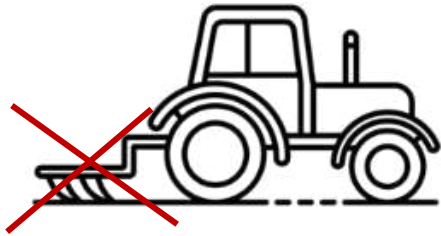
Wateropslag

Erosiereductie

Connectie van klant/gemeenschap met lokale boer

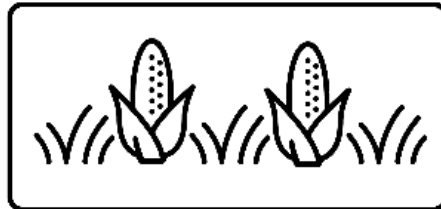
...

Hoe? Goede bodemzorg in 4 grote principes

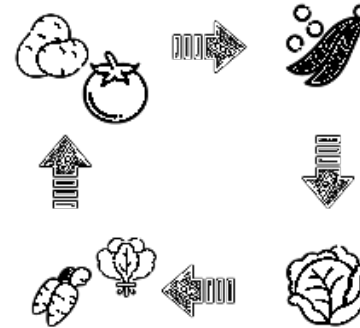
Minder bodemverstoring

- NKG
- Directzaai
- Minder bewerkingen
- Minder diep bewerken
- ...

Bodem bedekt houden

- (complexe) groenbemesters
- Onderzaai gras in mais
- ...

Diverse gewasrotatie

- Geen monoculturen
- Tussenteelten
- Grasstroken
- ...

Omgang meststoffen

- Meer vaste mest
- Minder kunstmest
- Houtsnippers
- ...

Carbon Farming vs Regeneratieve landbouw

Carbon farming

Geheel van landbouwpraktijken die de **natuurlijke opslag van CO2 in de bodem verbeteren** en de **uitstoot van CO2 verminderen** tijdens de teelt in openlucht

Regeneratieve landbouw

Geheel van landbouwpraktijken gericht op het **verbeteren** van de **koolstofopslag in de bodem**, **vergroten** van de **biodiversiteit**, **verbeteren** van de **bodem- en waterkwaliteit** om zo ook te komen tot **een weerbaardere bodem**

Voor beide vormen van landbouw worden gelijkaardige praktijken ingezet

- Reduceren van synthetische meststoffen (en vervangen door alternatieven met een lagere voetafdruk)
 - Maximaliseren grondbedekking doorheen het ganse jaar
 - Teeltrotatie uitbreiden met oa vlinderbloemigen
 - Bodembewerking beperken
- Verbeteren van de bodemkwaliteit = verhogen van de organische stof

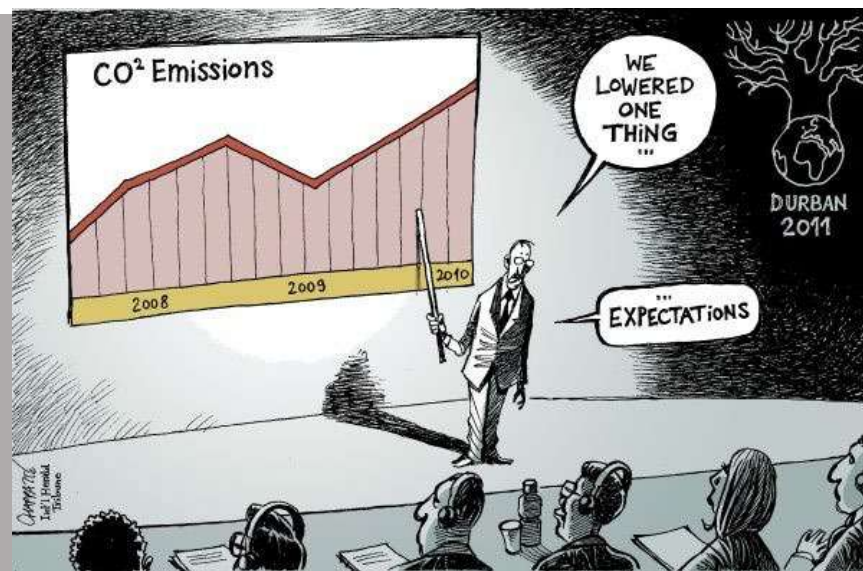
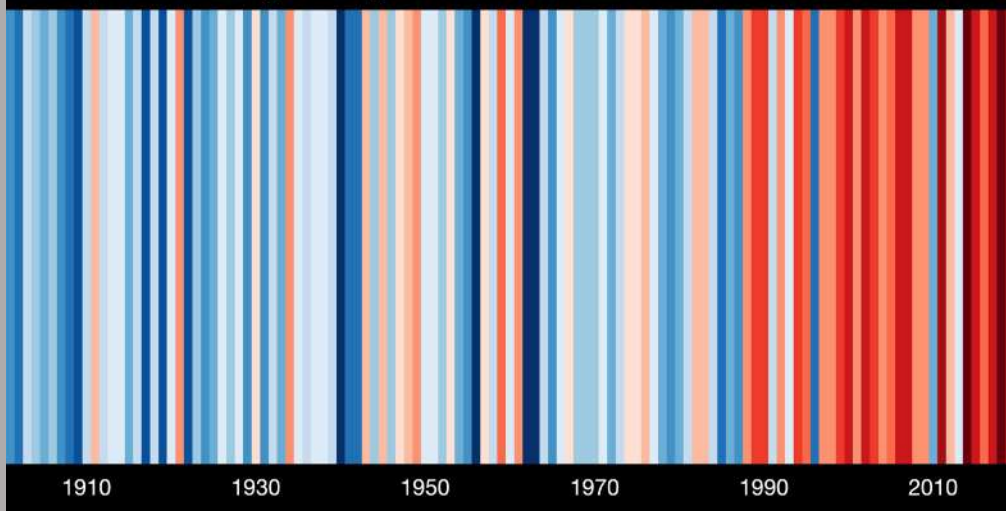
De koolstofmarkt

Waar past carbon farming in het
groter geheel?

2

Klimaatverandering is een hot topic

Temperature change in Belgium since 1901

De hoeveelheid koolstof in de **atmosfeer** neemt jaarlijks toe met **4.3** miljard ton.

+4,3

miljard ton koolstof/jaar

CO₂-uitstoot

Wouden ○○

Oceanen ○○

Menselijke activiteiten ++++

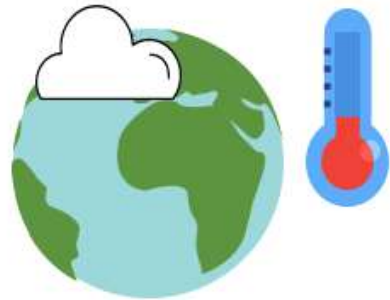
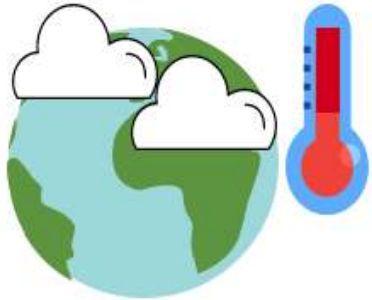
Ontbossing ++

○ opname + uitstoot

... ook voor de Vlaamse land- en tuinbouw

Klimaat en landbouw: drie acties

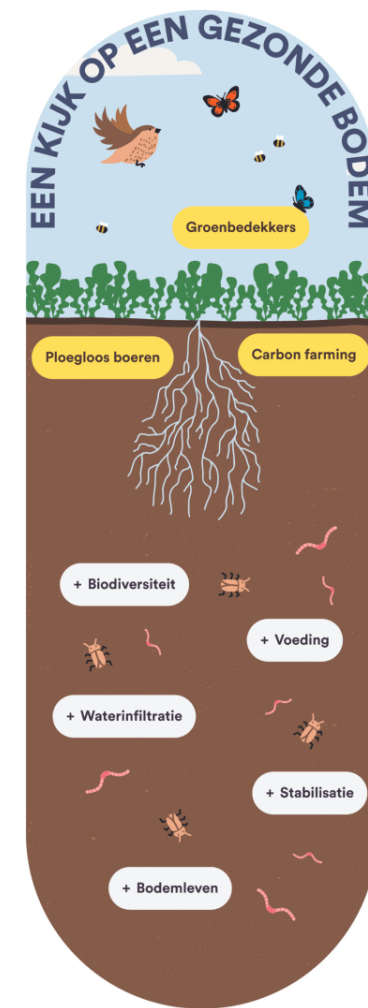
Mitigatie

Reductie broeikasgassen

Adaptatie

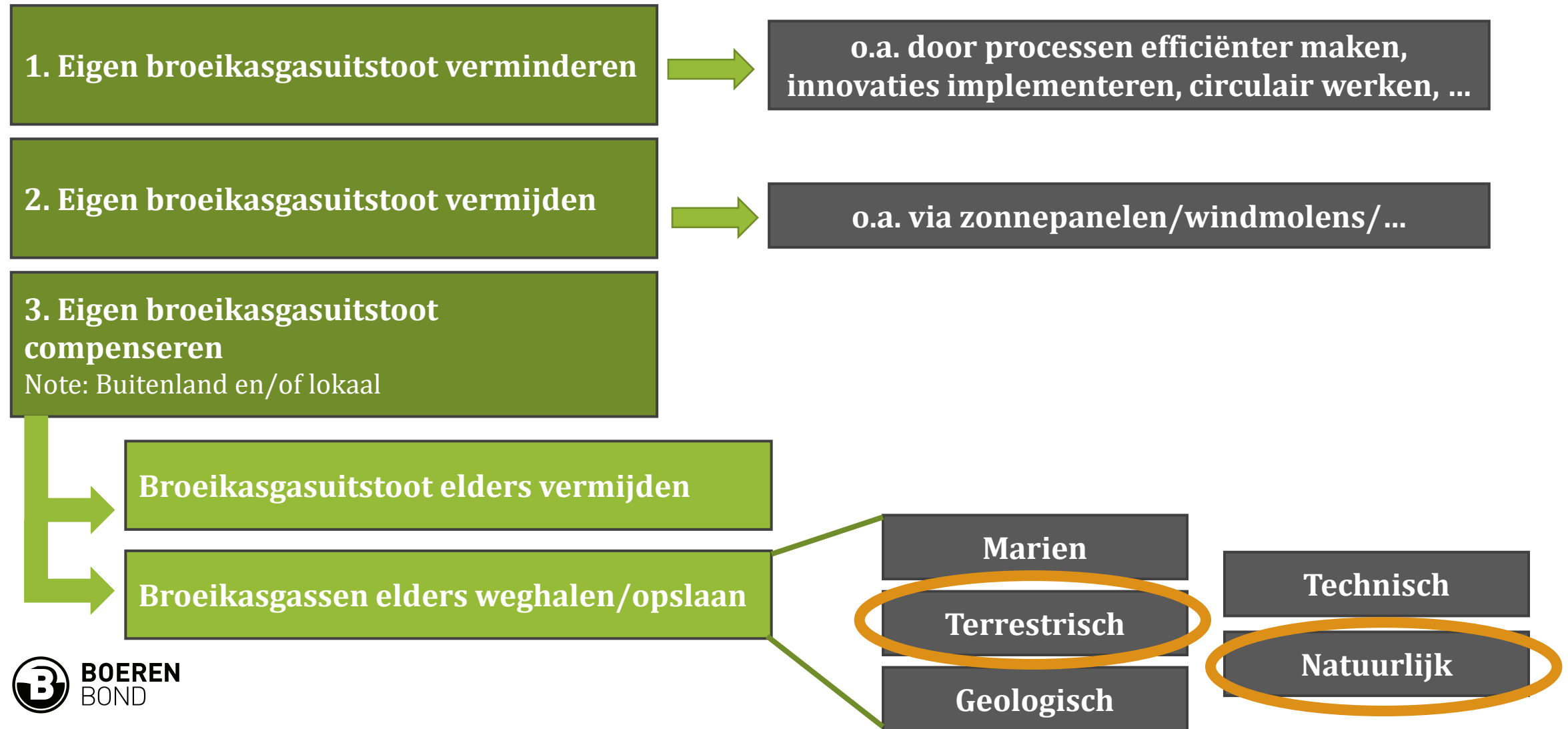
Aanpassen aan klimaatimpact

'LULUCF'

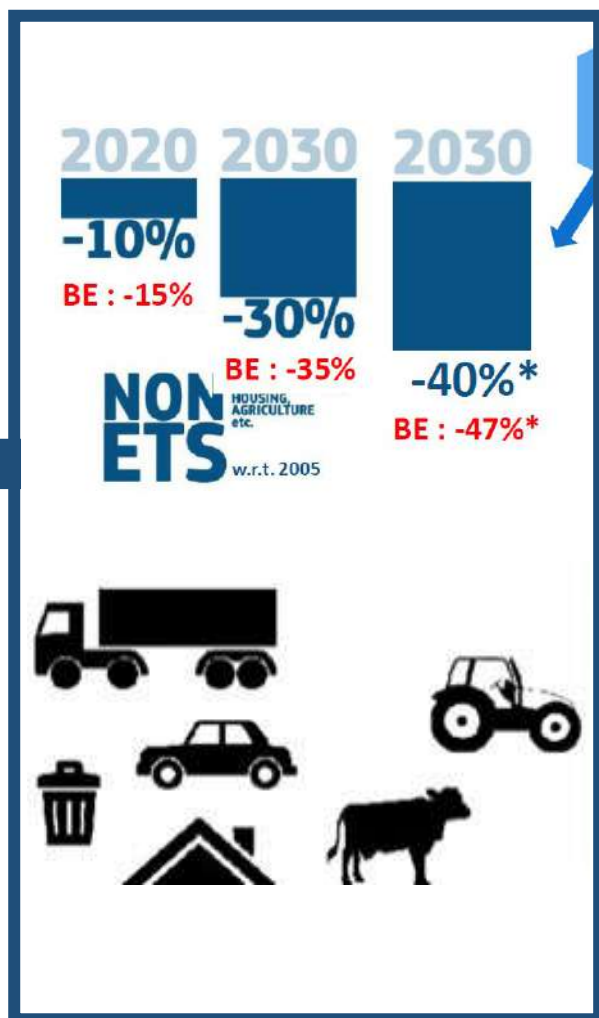
>> CO₂ -Opslag in de bodem

De weg naar klimaatneutraliteit volgens Europa

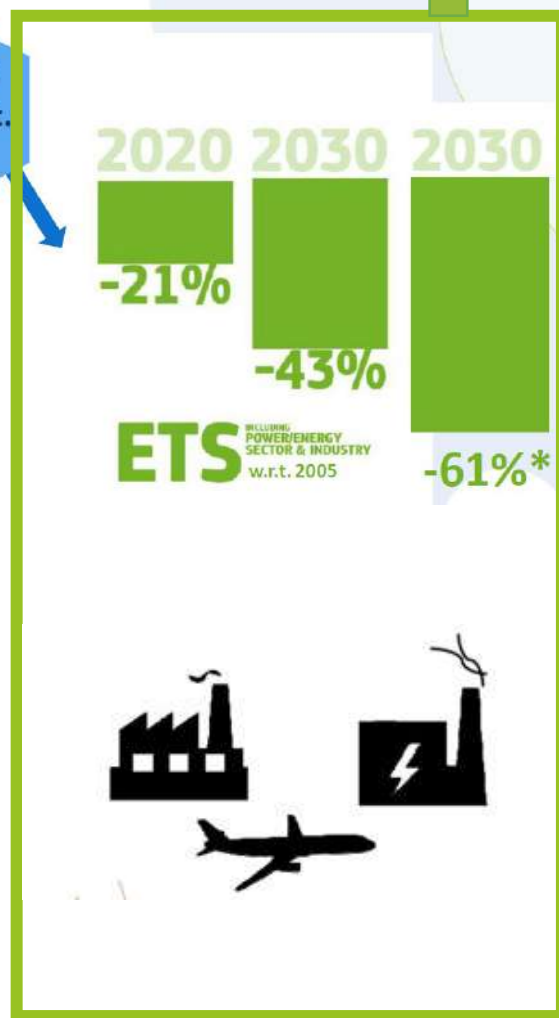

Europees klimaatbeleid

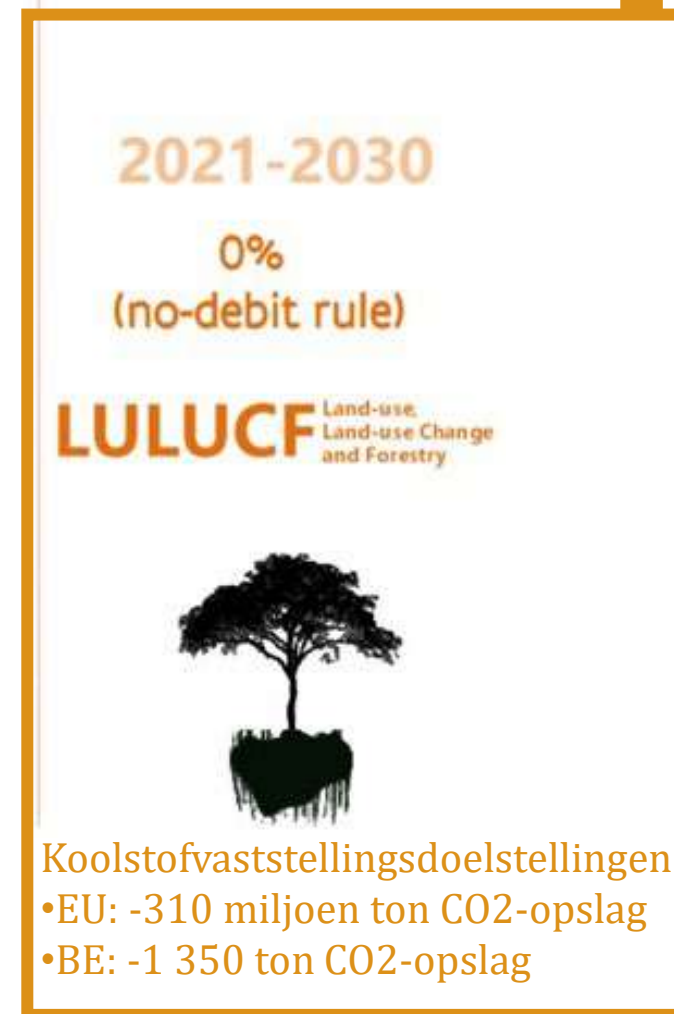
Groeiende
vrijwillige
koolstofmarkt met
koolstofcertificaten

Verplicht systeem
voor ~40% van de
broeikasgas-emissies
in EU (carbon
credits)

Landbouw, bosbouw en
ander landgebruik na
2030 koolstofopslag
doelstelling

Markt voor CO₂ opslag

Primeur: eerste CO₂-neutraal gebouwde bedrijfssite van België

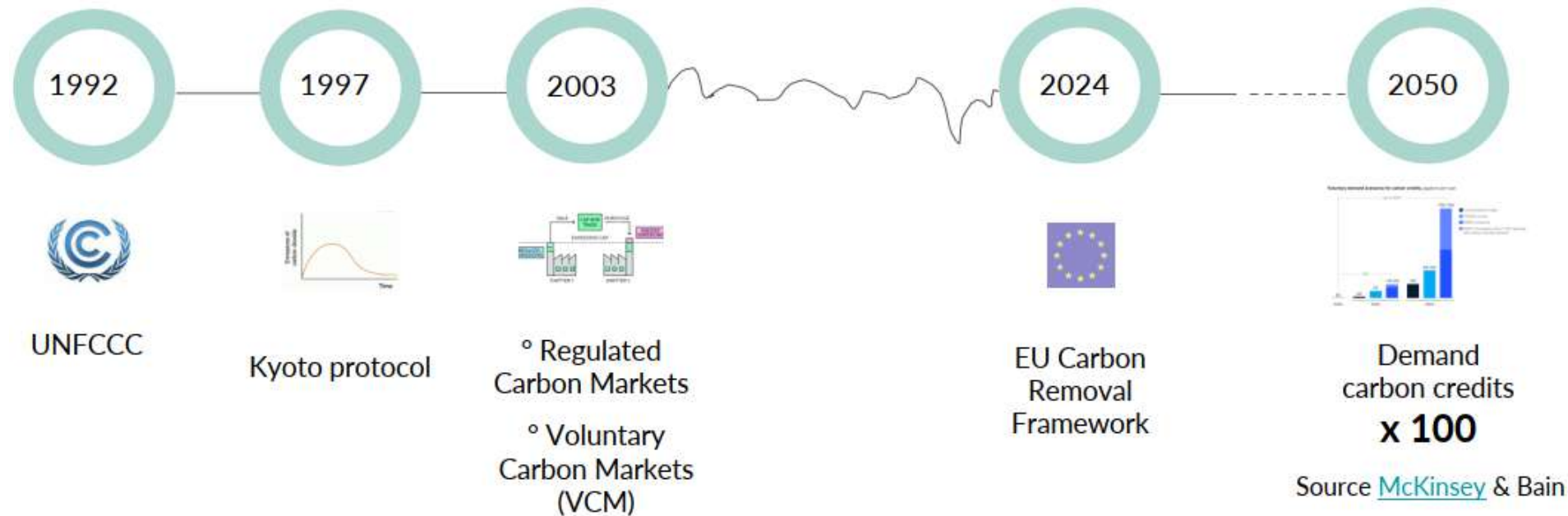
Colruyt plant in Afrika meer dan 12 miljoen bomen aan in strijd tegen broeikasgassen

Lotus bakt zijn koekjes CO₂-neutraal

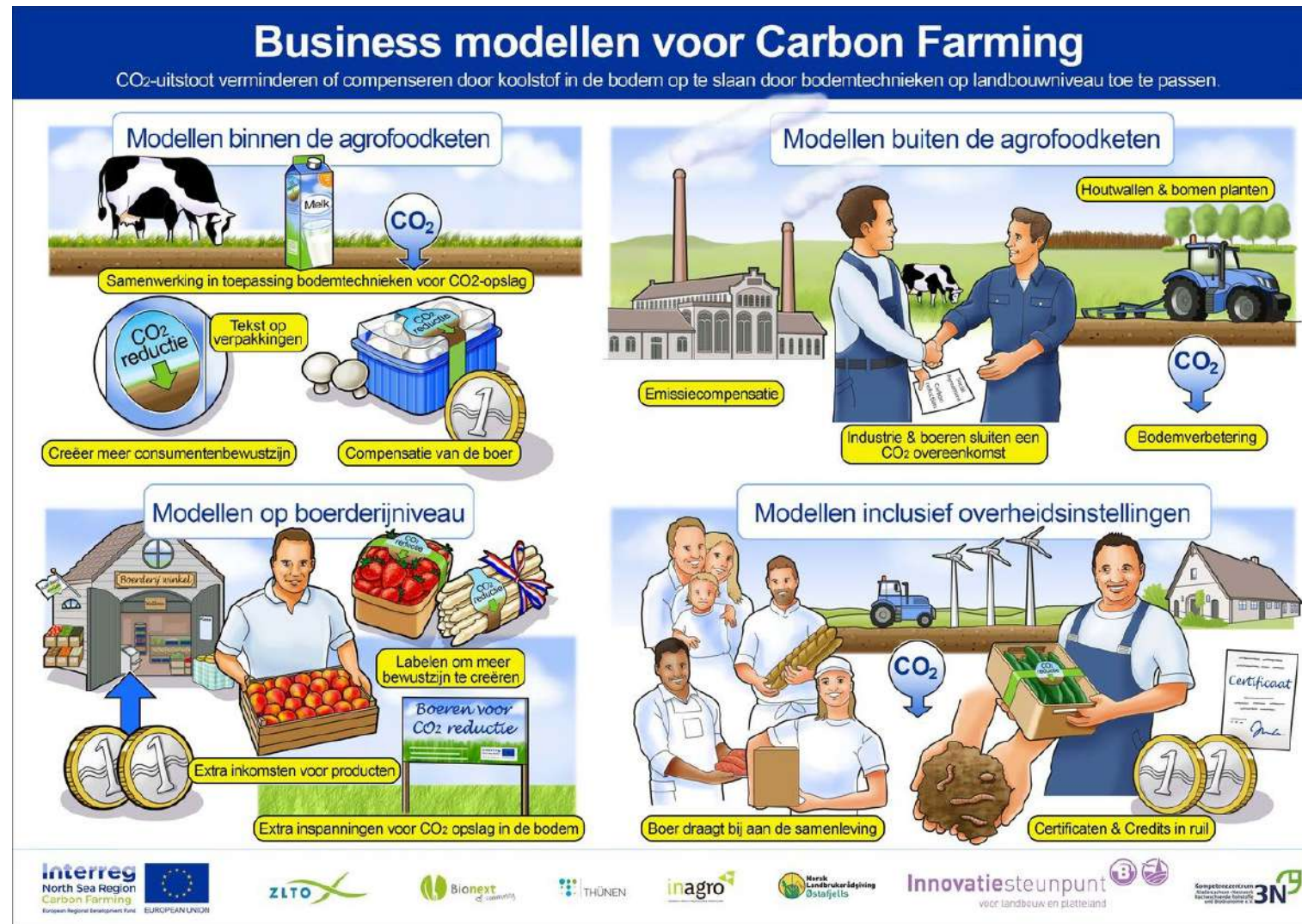
Milcobel introduceert CO₂-neutrale Brugge Kaas

De vrijwillige koolstofmarkt wordt internationaal erkend als oplossing

Bron: C-nergy

Met wie kan een koolstofboer samenwerken?

Insetting vs. Offsetting

- Veel terugkerende discussie in de agrovoedingsketen en carbon farming
- Carbon offsets en insets ligt in de **focus van de investering**.
 - **Compensatie (offset)** = externe projecten die niet direct gerelateerd zijn aan de activiteiten van een bedrijf,
 - **Insetting** = verbeteringen die direct gerelateerd zijn aan de producten en diensten van het bedrijf.

Met andere woorden: Verkoop je als landbouwer jouw credits aan bedrijven binnen jouw keten of erbuiten?

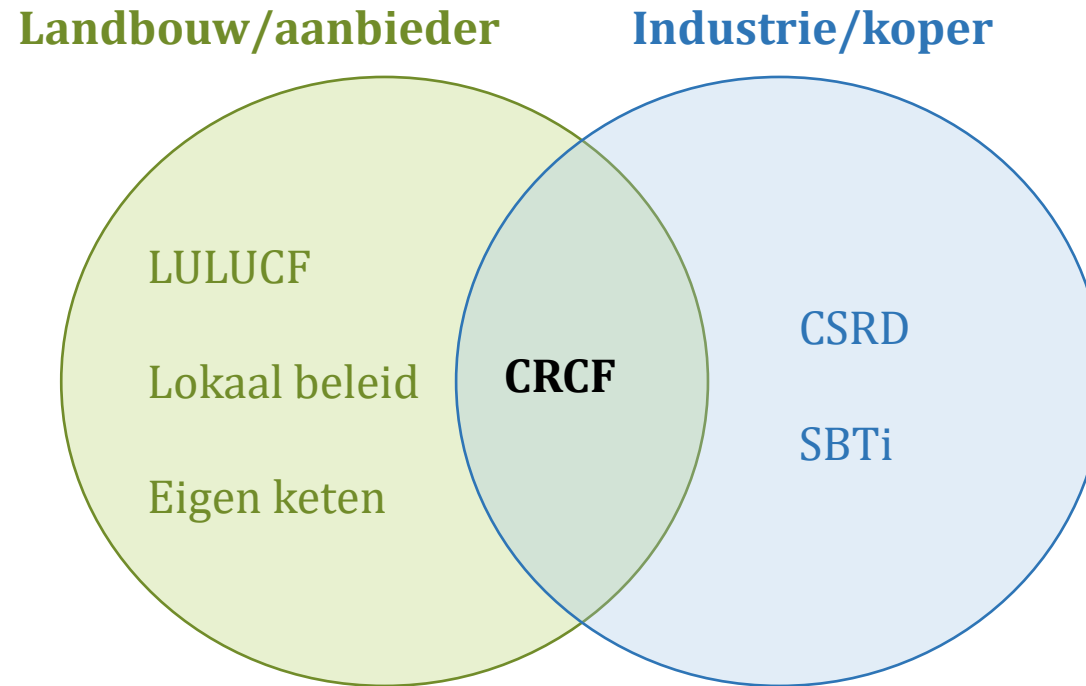
Insetting vs. Offsetting

	Insetting	Offsetting/compensatie
Voordelen	<ul style="list-style-type: none">• Jouw afnemer van primair product kan dit inzetten voor duurzaamheidsdoelstellingen• Koolstofopslag blijft binnen de keten van jouw product• Opslag blijft van de boer	<ul style="list-style-type: none">• Kans op hogere en langere waardering• Minder risico op 'het nieuwe normaal' binnen de keten• Effectief verdienmodel
Nadelen	<ul style="list-style-type: none">• Voordelen lijken groter voor de afnemer• Groot Risico op 'het nieuwe normaal' → standaard in lastenboeken• Verdienmodel?	<ul style="list-style-type: none">• Vanaf 2030 (?) beleidsmatige onzekerheid voor netto uitstoters?

Met andere woorden: We lijken beiden markten nodig te hebben om sterke marktpositie te behouden én omwille van het voordeel voor het klimaat

Factoren die de markt (gaan) beïnvloeden

Carbon removal and carbon farming framework (CRCF)

Het framework dat de financiering van ‘carbon sinks’ moet ondersteunen

Doel: Een robuust, transparant en gestandaardiseerd systeem opzetten voor het certificeren van koolstofverwijderingsactiviteiten binnen de EU.

Moet tegemoetkomen aan de nood aan harmonisatie en betrouwbaarheid

Subdoelstellingen

- Garanderen van **milieu-integriteit en transparantie** (vermijden van dubbelstellingen en verifiërbare koolstofreducties), wat het **vertrouwen** in de markt voor koolstofkredieten versterkt.
- Het **faciliteren van marktontwikkeling** voor koolstofverwijdering door het creëren van een certificeringssysteem.
- **Afstemmen op de klimaatdoelstellingen** van de EU en de Green Deal.
- Een **wereldwijd voorbeeld** stellen voor normen voor koolstofopslag.

Uitdagingen

Uitdagingen

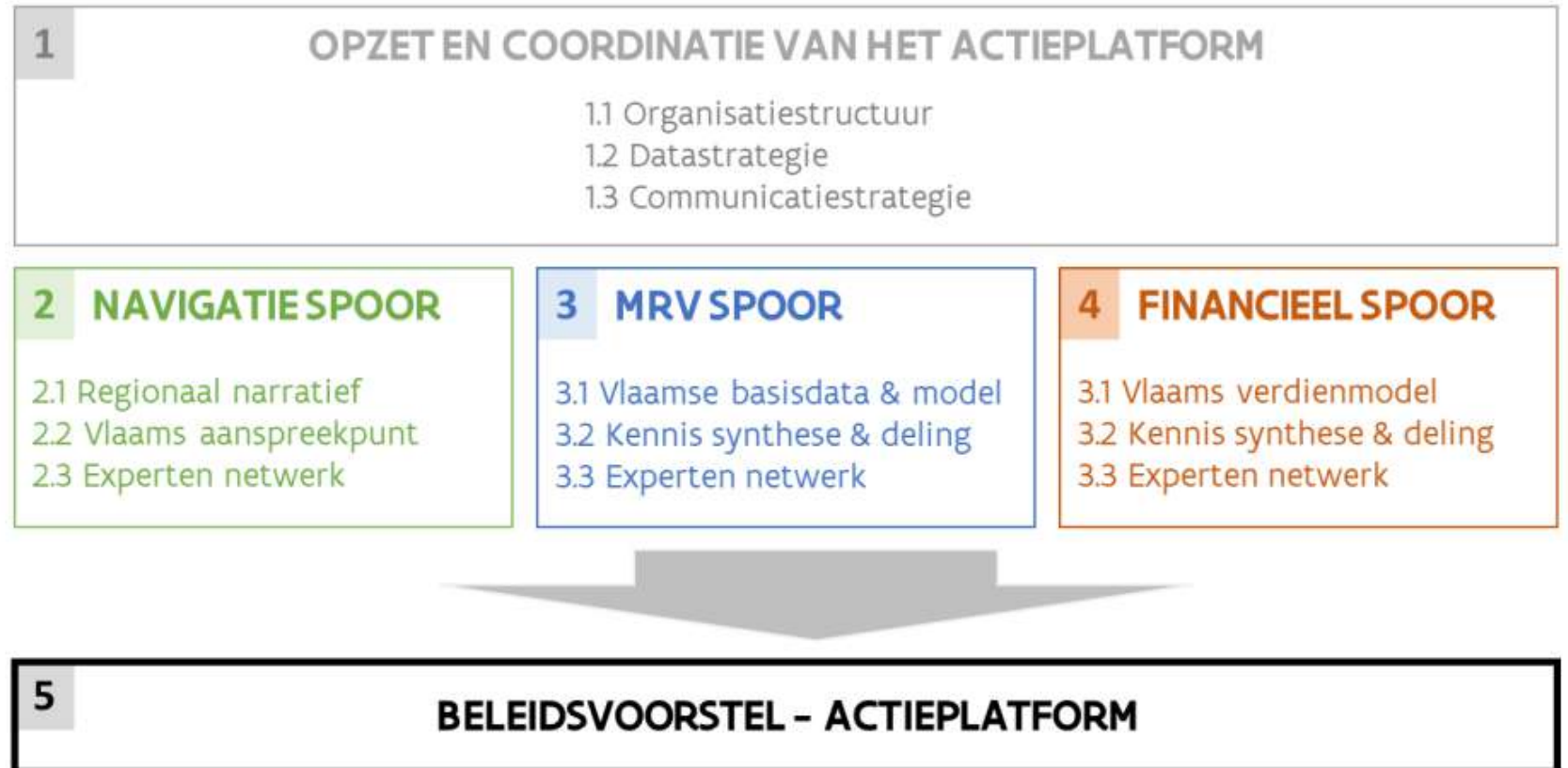
- Kostenefficiënte monitoring
- Adviesverlening
- Financiering stapelen
- Harmonisatie met andere beleidsdoelstellingen

CRCF in Vlaanderen

- Dit najaar start:

Voortraject Vlaams Actieplatform Carbon Removals

Perspectief koper

3

Verschillende drijfveren om te compenseren via carbon farming

- Concurrentieel voordeel (onderscheiden in de markt en zich positioneren als duurzamer alternatief)
- Duurzaamheidsrapportering (enerzijds vanuit verplichtingen, anderzijds vanuit concurrentieel voordeel)
- Marketing: lokaal een verschil maken
- Sociaal: o.a. naar de omgeving waar het bedrijf gesitueerd is
- ...

Duurzaamheidsrapportering

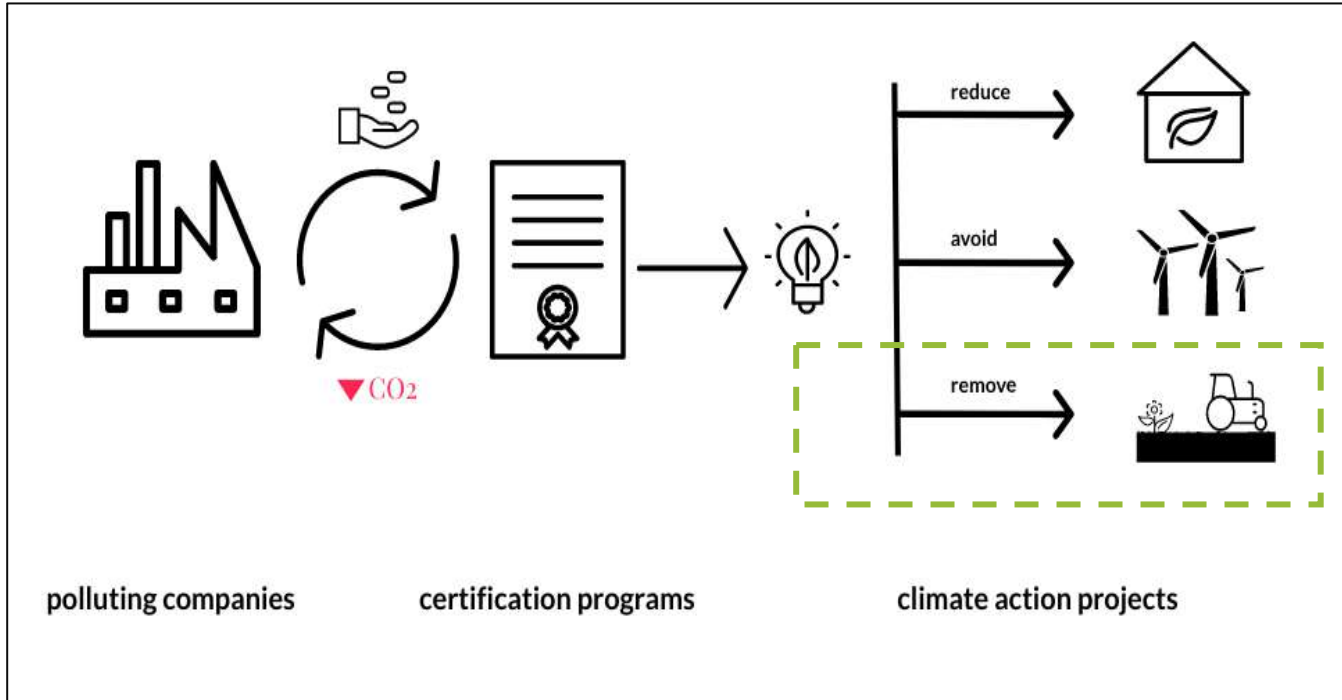
- Er gebeurt al heel wat rond duurzaamheid op bedrijfsniveau, waaronder ook compensatie via een bestaande vrijwillige koolstofmarkt
- Grote vrijheid rapportering van Europa
- Grote bedrijven volgen SBTi (= lastenboek uit bedrijfswereld om kwaliteit te garanderen en greenwashing te voorkomen)

Verstrengeerde duurzaamheidsrapportering

CSRD = gestandaardiseerde en verplichte rapportering vanuit EU beleid voor grote bedrijven en beursgenoteerde KMO's

- 12 parameters waarover moet gerapporteerd worden, waaronder klimaatimpact
 - **SCOPE 1:** directe emissies uit eigen of gecontroleerde bronnen
 - **SCOPE 2:** indirecte emissies van de opwekking van gekochte elektriciteit, stoom, verwarming en koeling die door het rapporterende bedrijf worden verbruikt
 - **SCOPE 3: alle andere indirecte emissies die optreden in de waardeketen van een bedrijf (voor én na)**
- Domino-effect naar kleinere bedrijven zoals toeleveranciers
- **Dit zal ook leiden tot toenemende vraag in compensatieprojecten**

Principes van een vrijwillige koolstofmarkt

- **Additionaliteit:** de koper betaalt voor **extra** koolstofopslag
- **Permanentie:** de vastgelegde koolstof **blijft** vastgelegd
- **Transparantie:** een vrijwillige (niet-gecertificeerde) markt vraagt nog steeds **rapportering en bewijs** dat maatregelen werden toegepast. Openheid en communicatie zijn belangrijk

Conclusie over de koolstofmarkt

- Bestaat al lang!
- Marktvraag voor 'carbon farming' is recent aan het groeien.
- Er bestaan al heel wat initiatieven.
- Europa wilt markt harmoniseren en stimuleren via CRCF.
- Ondertussen zijn al mogelijkheden voor landbouwers die hierop willen inzetten.

Conclusie marktontwikkelingen

- De huidige vrijwillige koolstofmarkt (en carbon farming) wordt **toegestaan en volop uitgerold**, maar nog niet onderschreven door internationale of nationale beleidsvorming;
- Blijft afwachten wanneer **Europees CRCF kader** rond zal zijn, wellicht pas 2028 eerste CRCF carbon credits. Maar ondertussen zijn er dus al mogelijkheden voor landbouwers die hierop willen inzetten

Perspectief projectaanbieder

4

Transitie versnellen door ondersteuning

- ‘Carbon farming’ doe je in eerste instantie vanuit eigen overtuiging in het belang van je bedrijf en bodem.
- Het vraagt inspanning, volharding, soms tijd en geld, daarom zijn verschillende vormen van ondersteuning nodig.
- Wat is er op vandaag?
 - 1) Beleid (Subsidies)
 - 2) Private markt

To do's voor geïnteresseerde landbouwers

1. Je moet overtuigd zijn van bodemzorg en de voordelen voor het eigen bedrijf op (lange) termijn
2. Breng in kaart wat je al doet, wat je overweegt of welke richting je wilt uitgaan
3. Informeer je. Er bestaan veel adviesinstanties die jou kunnen bijstaan.
4. Als je een samenwerking aangaat: doe wat je beloofd hebt en beloof enkel wat haalbaar is

Voorbeelden van financiële ondersteuning

1. Ecoregelingen
2. Claire CO2
3. Arvesta & Soil Capital
4. Farming4Climate

1. Ecoregelingen

- **Bedrijfsgebonden ecoregeling:** Het verhogen van organische koolstofgehalte - Details: www.lv.vlaanderen.be/nl/node/3212
 - **Maatregel 1: Het verhogen van het OC via het teeltplan**
Via het teeltplan wordt er per hectare bouwland gemiddeld minstens 1.250 kilogram effectieve organische koolstof toename gerealiseerd. Inschatting via de tabel ['Tabel aanbreng organisch koolstof via teeltplan'](#).
€70-160/ha
 - **Maatregel 2: Het gebruik van producten met een hoog koolstofgehalte**
Via stalmest/champost: €50/ha
Via compost: €130/ha
Via bedrijfseigen houtsnippers: €602,5/ha
 - **Maatregel 3: Het bereiken van de streefzone voor het organische koolstofgehalte**
Bijkomende vergoeding: €60/ha.

1. Ecoregelingen

- **Perceelsgebonden ecoregeling** - Details:
www.lv.vlaanderen.be/steun/perceelsgebonden-steun/perceelsgebonden-ecoregelingen-en-agromilieuklimaatmaatregelen
 - Behoud meerjarig grasland: €300/ha + €100/ha
 - Ecologisch beheerd grasland: 10-14 jaar: €115/ha - > 15 jaar: €145/ha
 - Toepassing van vruchtafwisseling met vlinderbloemigen: €108/ha
 - Stimuleren teelttechnische erosiebestrijding: €25 – 86/ha
 - niet kerende bodembewerking;
 - vollevelds inzaai;
 - Inzaai éénjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke of klimaatbestendige (meerjarige) ecoteelten: afhankelijk van de teelt van €60 tot 1.500/ha
 - Omzetting tijdelijk naar blijvend grasland (Geen grasland scheuren binnen de 5 jaar): €325 euro/ha

2. Claire: Matchmaking platform voor lokale compensatie

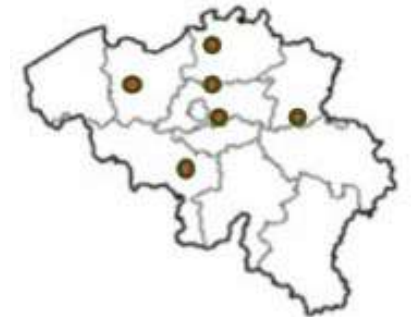

Lokaal klimaatneutraal

- Claire wil de vermindering van CO₂-uitstoot en opslag versnellen om de opwarming van de aarde te stoppen. Om dit te doen, geloven ze in de kracht van lokaal ondernemen.
- Claire biedt een scala aan projecten
- Claire is een platform dat lokale vraag en aanbod voor koolstofcompensatie met elkaar verbindt

Timeline Claire & realised credits

2020: build up business plan
2021: establishment
2022: 1 500 tCO₂
2023: 3 000 tCO₂

energy

agriculture

nature

innovation

Carbon farming projecten in samenwerking met:

www.claire-CO2.com

De belangrijkste principes

- I. Projectduur van 3 jaar, welke éénmalig kan verlengd worden met nog eens 3 jaar
- II. Vandaag instappen vergoeding: €55/ton CO₂
- III. Engagement van 10 jaar: 'ik erken dat het essentieel is om deze aangepaste landbouwtechnieken minstens 10 jaar toe te passen'
- IV. Betaling telkens per jaar en dit op het einde van het jaar (na implementatie), op basis van prestaties
- V. Na 6 jaar kans op bonus indien C-metingen wijzen op meer opslag dan voorspeld!
- VI. Zowel koper als verkoper hebben keuze om wel/niet met elkaar samen te werken
- VII. Van een koper (compenseerder) worden ook inspanningen verwacht om de eigen klimaatimpact te dalen over de 3-6 jaar

Principes voor deelnemende landbouwers:

Deelnemen = Samen een projectplan opmaken voor de komende drie jaar waarbij:

- Minstens twee verschillende maatregelen kiezen en implementeren
- Minstens 1 maatregel nieuw op je bedrijf
- Jouw permanent grasland niet ploegen of omzetten naar akkerland
- Voor elk deelnemend perceel een koolstofanalyse bezorgen (max. 2 jaar oud), genomen en geanalyseerd door een erkend labo OF percelen binnen het jaar laten bemonsteren

CLAIR&

Hoe zorgt Claire:
voor **absolute**
betrouwbaarheid
rond lokale CO₂-
compensatie?

Waarom is Claire anders dan de rest

Lokale en betrouwbare projecten die onze maatschappij versnellen in transitie

Betrouwbaarheid voorop

- Onze methodes zijn ISO gecertificeerd (14064)
- Er is een 1-op-1 match tussen project en compenseerder. Er wordt niet geanonimiseerd
- CO₂ certificaten zijn niet verhandelbaar
- Garantie aan compenseerder dat 12 maanden na match, reductie of captatie gerealiseerd wordt

Lokale projecten

Lokaal betekent voor Clair& binnen de landsgrenzen. De gelden vanuit compensatie worden in onze economie geïnvesteerd en maken onze maatschappij lokaal duurzamer

Dit lokaal aspect laat ons toe om de gelden van de compenseerder bij opstart van het project reeds ter beschikking te stellen en zo het project mogelijk te maken

3

Versnelling door 3-jaarsprincipe

Compensatie is een middel om de transitie te ondersteunen, geen manier om structureel zelf geen actie te ondernemen.

Door CO₂ certificaten slechts 3 jaar te laten uitreiken door een project, vermijden we uitstel gedrag bij de compenseerder en creëren we kansen voor nieuwe projecten

Getuigenis compenseerders

“

Torfs wil tegen 2025 CO₂-neutraal zijn op bedrijfsniveau. We werken al met 100% groene stroom, gebruiken quasi geen gas meer, en we zetten in op slimme shopcontrollers die zorgen dat de verlichting, airco, automatische deuren enz. optimaal gebruikt worden. Het laatste beetje van 200 ton krijgen we zelf niet weggewerkt en compenseren we via Claire. We zijn een lokale KMO, al 75 jaar lang, die leeft en geeft in deze lokale omgeving en daarom sluit lokaal compenseren perfect aan bij het DNA van Torfs.

Toon Torfs & Jens Beck
Torfs

“

Claire gaat voor Tomorrowland op zoek naar lokale projecten in Boom. Zo spreken we vandaag met Boomse scholen die de intentie hebben om cruciale energetische ingrepen te doen. Ook de lokale hockeyclub gaf aan – wanneer er lokaal zou gecompenseerd worden – best verder te willen gaan qua CO₂-impact dan de wet vraagt. Je ervaart hier echt dat lokale compensatie iets in gang zet. En dat is net wat zowel Tomorrowland als Claire willen: ‘iets in gang zetten wat er anders niet was geweest’.

Joris Beckers
Tomorrowland

3. Arvesta: Carbon Farming Club

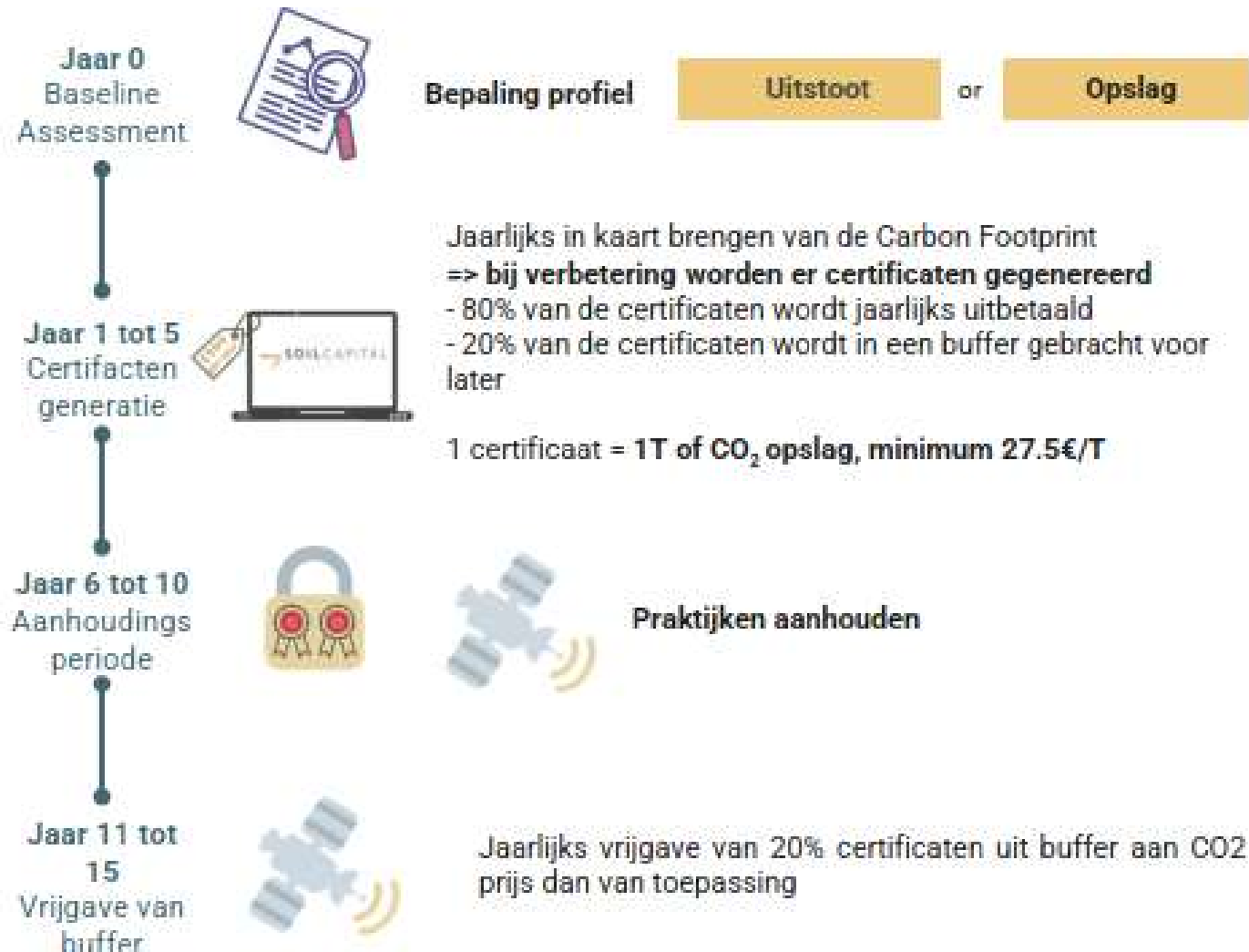
www.arvesta.eu/nl/producten/wat-willen-we-bij-arvesta-bereiken-door-in-te-zetten-op-carbon-farming/

- Binnen de Carbon Farming Club willen ze landbouwers belonen die hun CO₂ voetafdruk verbeteren en of het al goed doen
- Enkel binnen de keten (insetting)
- Om de permanentie van opslag te garanderen wordt 20% van de certificaten betaald 10 jaar na datum
- Twee type landbouwers: 'netto uitstoter' of 'netto opslager'
- Vergoeding: €34/ton CO₂

Carbon farming bij Arvesta = samenwerking met verschillende partijen opgezet door Arvesta

Meerjarig programma

Maatregelen

Mogelijke oplossingen

Synthetische meststoffen reduceren

Bladvoedingen, Biostimulanten, Haspargit, Blauwe en groene meststoffen

Maximaliseren grondbedekking doorheen het ganse jaar

Maximaal inzetten van groenbemesters

Teeltrotatie uitbreiden met o.a. vlinderbloemigen

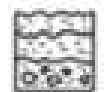
Erwten-tarwe, Peulvruchten

Bodembewerking beperken

Niet ploegen, minimale passages

Verbeteren bodemkwaliteit

Aanbrengen van organische stof: stalmest, compost

Kosten baten

Kost

- Jaarlijkse abonnementskost
- Extra kost van sommige maatregelen maar opbrengst CO2-certificaten + mogelijke subsidies
- bij ketenovereenkomsten: ketenpartner komt tussen in de kost van het platform

Opbrengst

- Gegarandeerde prijs CO2-certificaten + topup ifv van de markt
- 80% onmiddellijk (jaarlijks) uitbetaald
- 20% na 10 jaar (aan prijs van dat moment)
=> doel aanhouden maatregelen
- bij ketenovereenkomsten: extra premies mogelijk op geleverd product

Voor wie?

- Alle akkerbouwers/groentetelers die telen in volle grond
 - veeteeltmodule nog in ontwikkeling
 - gemengde bedrijven komen voorlopig enkel in aanmerking indien dieren en land op apart BTW nummer staan
- Permanente weides kunnen niet in beschouwing worden genomen (veeteelt module)
- Enkel percelen in eigen beheer (minimaal 5 jaar)

4. Farming4Climate: agro-ecologie

www.farmingforclimate.org/nl/over-ons/

- Wilt de agro-ecologische transitie van landbouwers in België versnellen dankzij de steun van bedrijven en particulieren.
- Landbouwers stellen aan Farming For Climate hun agro-ecologische transitieprojecten voor, met een looptijd van 5 jaar.
- Het project zal worden bestudeerd en vooraf gevalideerd, op basis van vooraf vastgestelde agro-ecologische criteria.
- Vervolgens wordt het in hun databank ingevoerd en aan één of meer bedrijven voorgesteld met het oog op het verkrijgen van een vaste ondersteuningsovereenkomst.
- 70% van de ingezamelde middelen gaat rechtstreeks naar uw project en naar de door u gekozen adviesbehoeften. De rest zal worden besteed aan de werking van onze organisatie en aan onderzoeksprojecten ter ondersteuning van de ontwikkeling van agro-ecologie in België.

Getuigenissen

5

Stijn Dewulf

- Akkerbouw & melkvee
- “We moeten de bodem ‘soigner’ en goed nadenken vooraleer we op onze tractor springen”
- Niet meer ploegen sinds 2017
- Geen enkel veld meer braak
- Vlinderbloemigen >> Kunstmest afbouwen
- Teelten combineren (vb. wintergerst en wintererwt)

Resultaten:

- Biodiversiteit sterk gestegen (regenwormen, goede bacteriën, schimmels, etc.)
- Bodemstructuur sterk verbeterd
- Kosten brandstof en kunstmest gedaald

Samenwerking met Farming4Climate

Jos Depotter

- Akkerbouw
- Teeltplan: Enkel granen, vlinderbloemigen, faunamengsels en perceelsrandenbeheer
- Niet ploegen, geen diepe grondbewerking (max. 5cm), directzaai
- Stro verhakseld op veld
- In uiterste nood kunstmest en GWB
- **Samenwerking met Claire CO₂**

Kris en Ginny

- Melkvee
- Akkerland naar grasklaver met kruiden
- Perceel agroforestry
- Compost, houtsnippers
- Hennep
- Daarnaast:
 - Geen mais meer in rantsoen
 - Geen krachtvoeder meer
- **Samenwerking met Claire CO₂**

www.heirbauthoeveproducten.be

En zo zijn er nog velen...

Agro ecologie : films – lectuur - podcast

Podcasts die we luisteren

-

Plaan van Dien van Jeroen Pleman
Podcast: 15 - Voedselboerbond
Download Spotify
-

Plaan van Elita van Dien van regeneratieve boeren
Podcast: 15 - Plan of It's - verhalen over voedselboeren
Download Spotify
-

Episode 130: Working With Unique Climate Conditions with Dr. Peter Lerman
Nov 21 - Regenerative Agriculture Podcast
Download Spotify
-

B.EREN VERSTAND
15-02-2022 - Van westers (trappet) onderzoek tot praktisch bereik: een gesprek met Sjoek
15-02-2022 - Boerenverstand
Download Spotify
-

MVO Bob Beem
Podcast: 15-02 - Boeren Voor
Download Spotify
-

157 John Hedonard - Learning can be profitable also massive: it's food, not a high tech
Nov 22 - Investing in Regenerative Agriculture and Food
Download Spotify
-

153 Aik - Help, mijn boer spijt van zichzelf
Podcast: 15-02 - Rond de Lente
Download Spotify
-

Vincent Bergant
Podcast: 15-02 - Voedselboerbond
Download Spotify

Films & YouTube

Klik op de foto

ONDER HET MAAVELD
DANK DE ONGEZIJNDE WERELD ONDER ONZE VOETEN

KISS THE GROUND

Fruitteelt vs. Voedselbos
Taco Blom

Fantastic Fungi

A FARM FOR THE FUTURE

dirt! THE MOVIE
Four pillars of a sustainable food system

the Biggest little Farm

Ongeleeflijk OOGSTEN met Sjeff van Dongen
permacultuurpraktijkexpert

VOEDSEL BOS

Literatuur

Klik op het boek voor meer info

Rijke Grond
Minder werk, meer opbrengst
Gabe Brown

WHAT YOUR FOOD ATE
HOW TO HEAL OUR LAND AND RECLAIM OUR HEALTH
David R. Montgomery | Anne Biklé

HERSTELLEDE LANDBOUW
Agro-ecologie voor boeren, burgers en bestuur

HET VERBORGEN LEVEN VAN BOMEN
Wat ze voelen, hoe ze communiceren – ontdekkingen uit een onbekende wereld

Het BODEM VOEDSEL WEB
Alle kleine heestjes helpen

Zakrijg je een rendabele kleine tuinderij
Juan-Martin Forrier

A FARM FOR THE FUTURE

dirt! THE MOVIE

the Biggest little Farm

Ongeleeflijk OOGSTEN met Sjeff van Dongen
permacultuurpraktijkexpert

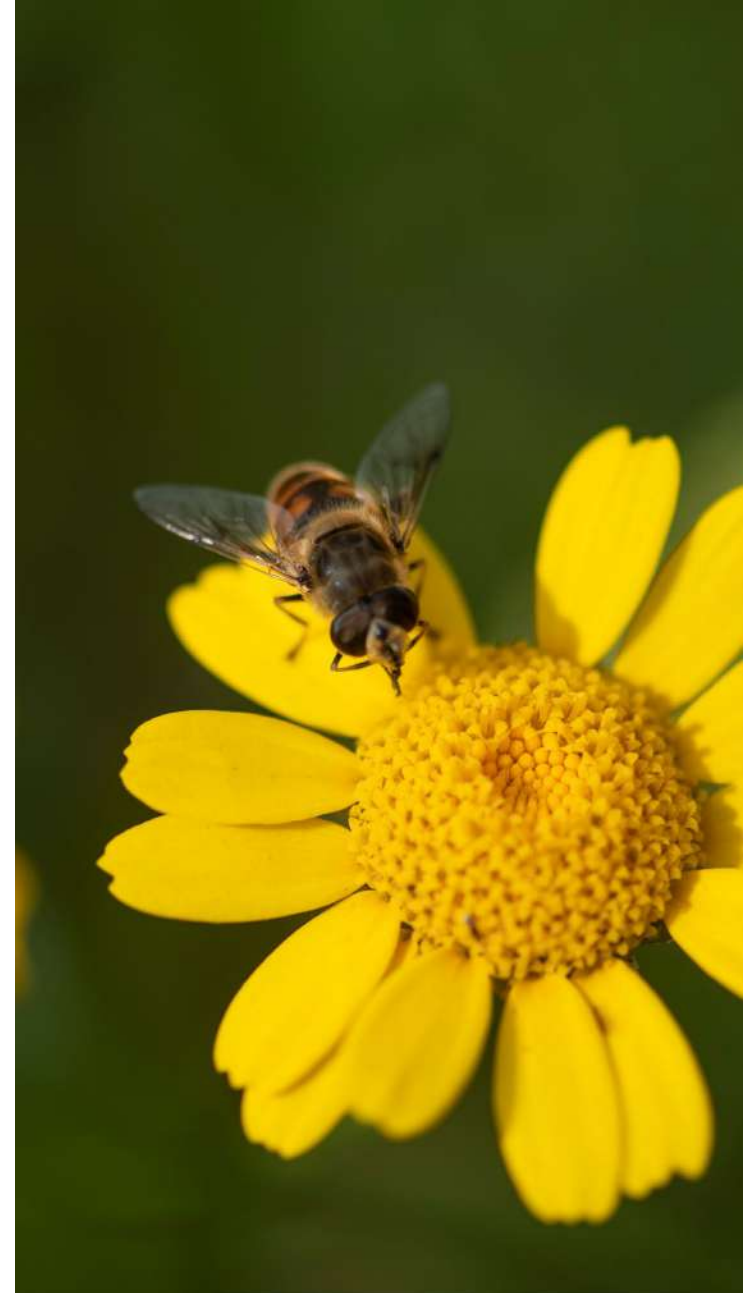
VOEDSEL BOS

CREATING A FOREST GARDEN
WORKING WITH NATURE BY GABE BROWN

Zaaien met toekomst
NORMANDIE - LA FERME DU REC HELLOUT
Charles en Perrine Hervé-Gruyer

Afsluitende boodschap

- Carbon farming biedt veel win-wins (maatschappij, klimaat, landbouwer)
- Carbon farming is een puzzelstuk
- Ruimte voor private markt vrijwaren
- Vrijwilligheid landbouwer
- Stimulerend en ondersteunend beleid

Nog vragen?

Meer info bij :

Jana Roels :

jana.roels@boerenbond.be

Patrick Meulemeester :

Patrick.meulemeester@boerenbond.be

Boerenbond in partnerschap met

